

Ο πόνος στην ορθόδοξη παράδοση

/ Γνώμες

Προηγούμενη δημοσίευση: <https://www.pemptousia.gr/2025/08/o-vioithikos-provlimatismos-schetika-me-ton-pono/>

Το σώμα μέσα στην Χριστιανική παράδοση κατανοείται ως μέρος όλου ανθρώπου[1]. Μέσα απ' αυτό, φανερώνεται το προσωπείο της αθάνατης ψυχής, φανερώνεται η δύναμη του αυτεξούσιου και εργάζεται προς τον δρόμο της σωτηρίας[2]. Κατά τον καιρό της Δευτέρας Παρουσίας, θα μας δοθεί αναστημένο και αποκαθαρμένο από την φθορά του θανάτου και τα δεσμά των αναγκών[3]. Το σώμα είναι η συνολική μας ταυτότητα και το συλλογικό μας γίγνεσθαι εν τω κόσμω[4].

- Γράφει ο Ηλίας Βασιλειάδης, Θεολόγος, MSC Δογματικής

Η ψυχή αναπαύεται μεταπτωτικά μέσα στον οίκο της, το ανθρώπινο σώμα[5]. Μα συνάμα, ο Θεός την προστατεύει με την παραχώρηση αυτή από τις φθορές του κόσμου αυτού[6]. Η αξία της είναι ανεκτίμητη, γιατί εδώ κρύβεται η θεία αγάπη

προς τα εμάς και η πατρική αγάπη που λαμβάνουμε[7]. Παρά ταύτα, δεν νοείται διαχωρισμός των δύο μερών αλλά η συμβολική τιμή στην ολότητα τους ως μια, αδιαίρετη και ισότιμη μονάδα έναντι του Θεού[8].

Βάσει της βιβλικής παραδόσεως, ο άνθρωπος προπρωτικά βίωνε τη διαρκή χάρις και φιλανθρωπία του Γεννήτορος Πατρός[9]. Έτσι, γεύονταν την κατά χάριν αθανασία[10]. Όμως, λόγω της κτιστής του φύσης ο άνθρωπος μέσα στην ιστορική ροή έχασε την αθανασία σε μια προσπάθεια του να επικοινωνεί με τον Δημιουργό του με ένα παρά φύσιν τρόπο, μια πράξη επανάστασης[11]. Το προπατορικό αμάρτημα[12] ως πράξη επανάστασης[13] οδήγησε τους πρωτόπλαστους στην πτώση λόγω της διάβρωσης που υπέστησαν από την αμαρτία, η οποία επέφερε το βιολογικό τέλος[14].

Η νέα ζωή επέφερε σημαντικές αλλαγές στην ανθρώπινη ύπαρξη και μια διατάραξη των σχέσεων κτιστού –άκτιστου[15]. Ο πόνος συνδέεται με το κακό[16] και την κακή χρήση του αυτεξούσιου[17]. Ο άνθρωπος μέσα στη ζωή πολλές φορές συναντάει την ασθένεια που άλλοτε αποτελεί απόρροια δικών του σφαλμάτων και άλλοτε αποκτά μια παιδαγωγική μορφή[18]. Έτσι, η διαβρωτική δύναμη της αμαρτίας και η έλλειψη πνευματικής φωτίσεως προκαλούν τον ψυχικό και τον σωματικό πόνο[19].

Ο ψυχικός πόνος είναι παιδί της αρνήσεως μας να έχουμε επαφή με την φιλόανθρωπη και φιλεύσπλαχνη φύση του Πατρός μας[20]. Εντούτοις, ο σωματικός πόνος είναι παράγωγο άλλοτε της αμαρτίας και άλλοτε της φθοράς που υπέστη η ανθρώπινη σαρκί[21]. Η αντιμετώπιση του πόνου είναι μια από τις τραγικότερες εμπειρίες του ανθρώπου, ο οποίος καλείται να ξεπεράσει τον θάνατο εν ζωή.[22]

Η ασθένεια αποκτά μια παιδαγωγική διάσταση, η οποία μέσα από την ταπείνωση αναβιβάζει τον πεπτωκότα άνθρωπο στα σκαλιά της πνευματικής τελείωσης[23]. Ταυτόχρονα, μέσα στα κοσμικά χωροχρονικά πλαίσια θα αποτελεί μια προσωπική πορεία που άλλοτε θα βιώνεται απαισιόδοξα και άλλοτε αισιόδοξα. Εκείνος που βλέπει τον πόνο σαν μια κατάσταση απελπισίας της ανθρώπινης ζωής και εκείνος που βλέπει τον πόνο σαν λύτρωση από τα δεινά του κόσμου (φιλοκαλική και νηπτική παράδοση) [24]. Η πατερική παράδοση ασχολείται με τις ανθρώπινες αδυναμίες με την προσμονή, ότι η φθαρμένη ψυχή είναι πλασμένη για την όραση του θείου φωτός και όχι το σκότος και το πένθος των σαρκικών και γήινων απολαύσεων[25].

Γι' αυτό, η Εκκλησία τιμά και ευλογεί το λειτούργημα του ιατρού, το οποίο διακονεί αυτοθυσιαστικά τον πλησίον[26]. Η παροχή ιατρικής φροντίδας καθιστά τον ιατρό διάκονο και θεραπευτή των ασθενειών του σώματος[27]. Ο

Χριστιανισμός προτρέπει την προσφυγή στα χέρια της Ιατρικής, αποφεύγοντας όμως κάθε είδους ακρότητας[28]. Ο ασθενής που ζητά τη βοήθεια της όχι μόνον δεν αμαρτάνει, αλλά λαμβάνει την βοήθεια της θείας χάριτος[29]. Με αυτόν τον τρόπο, η αντιμετώπιση της ασθένειας ένα χαρακτήρα πνευματικής εγκράτειας και αναγέννησης[30].

Συνεπώς, ο Χριστιανισμός δέχεται ως φυσιολογικά αίτια της πτώσης τα διάφορα σημάδια της φθοράς και γι' αυτό δεν αποκλείει την ομορφιά της ιατρικής φροντίδας[31]. Ταυτόχρονα, συνεχίζει να υπενθυμίζει στον νοσούντα άνθρωπο ότι κάθε ώρα της επίγειας ζωής του βρίσκεται στα χέρια Του και εμείς πρέπει να επαναπαυόμαστε σε αυτά[32].

Υποσημειώσεις:

[1]. Μοναχός Μωυσής Αγιορείτης, Ο άγιος πόνος, σ. 41: «Τὸ σῶμα μας ἀποτελεῖ μέρος τῆς ταυτότητάς μας...»

[2]. Βλ.π., σ. 41: «...παρουσιάζει τὸ πρόσωπο τῆς ψυχῆς μας, ἐργάζεται τὸ αὐτεξούσιο, ἀπεργάζεται ἡ σωτηρία μας...»

[3]. Βλ.αν., σ. 41: «...καὶ κατὰ τὴν πίστη μας θὰ τὸ παραλάβουμε ἀναστημένο, δίχως τὶς βιολογικὲς ἀνάγκες καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς φθορᾶς.»

[4]. Οπ.π., σ. 41: «Μὲ αὐτὸ τὸ σῶμα μας ἐκφραζόμαστε, βλέπουμε, ἀκοῦμε, πηλαφοῦμε, ὀσμιζόμαστε, γευόμαστε, μιλοῦμε, σκεπτόμαστε, πορευόμεθα, ἀσκούμεθα, προσευχόμεθα, ἀμαρτάνομε, κοινωνοῦμε Θεό.»

[5]. Βλ.π., σ. 42: «Ἡ ψυχὴ φυλάγεται στὸ σῶμα καὶ τὸ κάνει ναό.»

[6]. Βλ.αν., σ. 41: «Τὸ σῶμα μας αὐτὸ δὲν φιλοξενεῖ προσωρινὰ τὴν ψυχὴ, ἀλλὰ γεννιέται μαζί της, φθείρεται καὶ πεθαίνει καὶ κάτι μένει γιὰ ν' ἀναστηθεῖ. Συνδέεται τὸ σῶμα μὲ τὴν ἀνώτερη ψυχὴ, ἀλλὰ διαφέρει ἀπὸ αὐτή.»

[7]. Οπ.π., σ. 42: «Ἡ ψυχὴ μας εἶναι ἡ πνοὴ τοῦ Θεοῦ μέσα μας κι ἡ ἀξία της μεγάλη, μᾶς συνδέει μὲ τὸν Θεό.»

[8]. Βλ.π., σ.42: «Ἡ Ἐκκλησία μας δὲν ξεχωρίζει τὴν τιμὴ σώματος καὶ ψυχῆς, ἀλλὰ τιμᾷ τὸν ὅλο ἄνθρωπο.»

[9]. π. Μπρεκ Ι. & Μπρεκ Λ., Από την γέννηση ως τον θάνατο, Εκδόσεις Εν Πλω, Αθήνα 2008, σσ. 25-26 : «Ο Θεός που δημιουργεί και συντηρεί τα πάντα είναι επίσης ο Πατέρας που αγαπά τα πάντα και προσπαθεί να ελκύσει κάθε ανθρώπινο πρόσωπο σε μια αιώνια κοινωνία με Αυτόν.»

[10]. Ματσούκας Α.Ν., Δογματική και Συμβολική Θεολογία Γ', σ. 186 : «Με άλλα λόγια, οι άκτιστες ενέργειες εισβάλλουν στο διάστημα του χρόνου, που είναι συνάμα και κόσμος, και μετά την πορεία ο ίδιος ο χρόνος εισβάλλει στα άπειρα βάθη της άκτιστης θεότητας. Κόσμος και χρόνος, δηλαδή η ενιαία κτιστή πραγματικότητα, σώζεται και θεώνεται. Δεν πρόκειται για υπέρβαση του χρόνου – μια φιλοσοφική και ασαφής έκφραση – , αλλά για είσοδο και σωτηρία του χρόνου στη δόξα της θείας βασιλείας. Η ιστορική και χρονική αυτή πορεία δείχνει τις διαστάσεις της οικουμενικότητας, ανακεφαλαίωσης και αγαθοτοπίας κατά τρόπο άκρως χαρακτηριστικό.»

[11]. Βλ.π., σ. 212 : «Με άλλα λόγια, κάθε φορά που γίνεται η ανομία, το ίδιο αμάρτημα της Γένεσης διαδραματίζεται και οι ίδιες συνέπειες επαναλαμβάνονται. Άλλωστε, κατά τα βιβλικά και τα πατερικά κείμενα, σε μια άρρηκτη ιστορική συνέχεια προπατορικό και μεταπατορικά αμαρτήματα έχουν αλυσιδωτή σχέση.»

[12]. Οπ.π., σ. 206 : «Γι' αυτό η πατερική θεολογία είδε το προπατορικό αμάρτημα ως αρρώστια και δεν έκανε λόγο για καμία κληρονομική ενοχή παρά μονάχα για κληρονόμηση της φθοράς και του θανάτου.»

[13]. Βλ. αν., σ. 203 : «Ο άνθρωπος δεν βαδίζει τον δρόμο που οδηγεί στο δέντρο της ζωής, στη συνδημιουργία, στην ισοθεία μέσω της παρακοής. Όμως η παρακοή σημαίνει ανταρσία και εξορισμό από τον παράδεισο της όντως ζωής.»

[14]. Οπ.π., σ. 219 : «Κατά την πατερική θεολογία το κακό, λοιπόν, δεν είναι ποινή, ύστερα από παράβαση δικαιοσύνης· πρόκειται για νόσο, για αλλοίωση ή διάβρωση της κάθε αγαθής κτιστής πραγματικότητας. Επειδή κάθε κτίσμα, σε οποιαδήποτε διαβάθμιση κι αν βρίσκεται, προέρχεται από το μη ον, κατά τη μηχανική ή εθελότρεπτη κίνηση του κατευθύνεται ή στην τελειωτική ολοκλήρωση ή στη μηδενιστική αλλοίωση.»

[15]. Βλ. π., σ. 204 : «Η πατερική θεολογία εντάσσει όλο αυτό το δράμα και τη σχέση στα όρια κτιστού – ακτίστου, όντος και μη όντος Η κτίση νομοτελειακά μετέχει στον άκτιστο Θεό. Η μετοχή αυτή εξασφαλίζει το είναι και την περαιτέρω προκοπή. Η περαιτέρω αυτή προκοπή των λογικών πλασμάτων, κατά τα δεδομένα του κατ' εικόνα και του καθ' ομοίωσιν, πραγματώνεται στην υπακοή σχέσης του μη όντος, του κτίσματος, προς τον ζωοδότη Θεό. Επομένως μια στρεβλή και

ανυπάκοη σχέση δεν εξαφανίζει μηδενιστικά τον άνθρωπο, αλλά διακόπτει την ανάπτυξη, σκοτεινιάζει το ζωτικό περιβάλλον της ζωοποιού σχέσης.»

[16]. Ματσούκας Α.Ν., Δογματική και Συμβολική Θεολογία Δ', Εκδόσεις Κυριακίδη ΙΚΕ, Θεσσαλονίκη 2016, σ. 42 : «Ο Σατανάς μπροστά στα μάτια τους είναι μια πονεμένη και τυφλή φιγούρα, που μάταια αγωνίζεται να διαβρώσει παντελώς την τελειωτική ροή της ζωής. Με αυτή την πείρα μιας τελειούμενης βιοτής καταλήγει στο περιθώριο κάθε σκοτεινή διαρχία . Όμως, όταν κυριαρχεί μια τέτοια διαρχία, τρομαχτικές μυθικές εικόνες ταλανίζουν τον άνθρωπο, καθώς τον προτρέπουν, ενίοτε σε αφόρητες πιέσεις εσωτερικών και εξωτερικών πειρασμών, να διαλέξει τη θέση του ανάμεσα σε σκοτεινά στρατόπεδα, από το ένα μέρος, και σε κάποιους αδύνατους φωτεινούς κόσμους από το άλλο. Στα σκοτεινά στρατόπεδα κυριαρχούν κραταιοί και αδίστακτοι άρχοντες, σατανογνώμονες και αυτογνώμονες.»

[17]. Ματσούκας Α.Ν., Δογματική και Συμβολική Θεολογία Γ', σ. 217 : «Επομένως, η καλή αλλοίωση ή κακή – μηδενιστική αλλοίωση οφείλεται κατά βάση στην τρεπτότητα των όντων. Αυτή η καθεαυτή τούτη η τρεπτότητα δεν είναι το κακό, επειδή είναι αιτία όχι μόνο της μηδενιστικής αλλοίωσης, αλλά και της τελειωτικής. Τα λογικά όντα, κατά τη βασική περιοχή, όπου ηγεμονεύουν η λογική και το αυτεξούσιο, είναι εθελότρεπτα, ενώ τα άλογα τρέπονται κατά νομοτέλεια. Επομένως ως προς την καλή ή κακή αλλοίωση έχουμε δύο βασικούς παράγοντες: α) την τρεπτότητα των όντων και β) το αυτεξούσιο.»

[18]. Γέρων Αιμιλιανός, Προσμονή Θεού, Εκδόσεις Ίνδικτος, Αθήνα 2018, σσ. 17-18 : «Ένα δεύτερο μέσον είναι οί ασθένειες, πού συναντᾶμε στὸν δρόμο μας καὶ τὶς πάσχομε. Αὐτὲς μπορεῖ νὰ εἶναι εὐλογία, δηλαδὴ νὰ παρέχωνται ἀπὸ τὸν Θεόν, ἀλλὰ μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ ἀπόρροια τῶν λαθῶν μας καὶ τῶν ἀπροσεξιῶν μας. Κάθεσαι ἐπὶ παραδείγματι μέσα στὸ ρεῦμα καὶ πουντιάζεις. Δὲν προσέχεις τὴν διατροφή σου καὶ ἄρρωσταίνεις. Ὅλα αὐτά, ὅταν κανεῖς τὰ θέσῃ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ μὲ ἓνα πρῖσμα ἐναποθέσεως, ἀμέσως μεταποιοῦνται σὲ ὄργανο τοῦ Θεοῦ. Τὰ ἀρπάζει δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ σαρκικῶς φρονεῖν καὶ τὰ παραδίδει εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ.»

[19]. Βάντσος Μ., «Το ζήτημα του AIDS από άποψη χριστιανικής ηθικής» εισήγηση στον Χαριστήριο Εικοσαετηρικό Τόμο εις τον Οικουμενικόν Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαῖον « Εἰς μαρτυρίου τοῖς ἔθνεσι,» (σσ. 75 – 86), 2011, σσ. 77-78 : «Καθὼς ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ ἐγωισμὸ καὶ ἀλαζονεία στασίασε ἑναντι τοῦ Θεοῦ καὶ ὁδηγήθηκε στὴν ἁμαρτία, ὁ Θεὸς ἐπέτρεψε ὡς παιδαγωγικὰ μέσα τὶς δοκιμασίες τῆς ἀσθένειας καὶ τοῦ πόνου, οἱ ὁποῖες ὑπενθυμίζουν στὸν ἄνθρωπο τὴν ἀδυναμία τῆς φύσης του καὶ τὴ ματαιότητα πολλῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου. Ἐνῶ συχνὰ ὁ ἄνθρωπος ἐπιδιώκει τὸν πλοῦτο, τὴν ἐξουσία, τὴ δύναμη καὶ τὶς κάθε μορφῆς

ύλικές ἀπολαύσεις ἀδιαφορώντας γιὰ τὴ δυστυχία τοῦ συνανθρώπου ἢ καὶ πολλές φορές ἐκμεταλλευόμενος τὴ δυστυχία του, ἔρχονται ὁ πόνος καὶ ἡ ἀσθένεια νὰ τοῦ ὑπενθυμίσουν ὅτι δὲν εἶναι παντοδύναμος καὶ νὰ τοῦ δώσουν τὴν ἀφορμὴ νὰ ἐπανεξετάσει τὴν ἀξιολόγησιν τῶν ἀγαθῶν τῆς ζωῆς καὶ νὰ ἀναθεωρήσῃ τὴ στάση του ἔναντι τῆς ζωῆς, τοῦ συνανθρώπου καὶ τοῦ κόσμου. »

[20]. Βλ. ἀν., σ. 22 : «Οἱ ἀρρώστιες κάποιες φορές ὀφείλονται σὲ ψυχικὰ αἷτια ἢ εἶναι καμώματα τῆς ψυχῆς, γιὰ νὰ ἐλκύσωμε τὴν προσοχὴ τῶν ἄλλων καὶ νὰ μᾶς δώσουν σημασίαν.»

[21]. Ματσούκας Α.Ν., Δογματικὴ καὶ Συμβολικὴ Θεολογία Γ', σ. 219 : «Εἶναι λοιπόν, το κακό μὴ ὄν, ἐπειδὴ δὲν εἶναι πράγμα μήτε ὑπόστασις, ἀλλὰ «υπάρχει» ὡς διάβρωσις στὴν ὅποιον παραμορφωμένη ἀγαθὴ πραγματικότητα. Γι' αὐτό, ἐνῶ εἶναι μὴ ὄν, προσωρινὰ προξενεῖ μεγάλη οδύνη σ' ὅλα τὰ ἀγαθὰ ὄντα, ὅχι ὡς ὑπόστασις, ἀλλὰ ὡς παραυπόστασις.»

[22]. Γέρων Αἰμιλιανός, Προσμονὴ Θεοῦ, σ. 18 : «Ἡ προσπάθεια ὅμως νὰ ξεπεράσωμε καὶ νὰ νικήσωμε τὸν πόνο ἢ τὴν φθορὰ καὶ τὸν θάνατον εἶναι ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες καὶ τραγικώτερες ἐμπειρίες μας. Καλύτερα νὰ πεθάνῃ κανεὶς, παρὰ νὰ παλεύῃ νὰ μὴν πεθάνῃ. Καλύτερα νὰ ἀγκαλιάσῃ τὸν πόνο, παρὰ νὰ θέλῃ νὰ μὴν πονᾷ. Χίλιες φορές νὰ σαπίζῃ μέσα σὲ ἕναν τάφον, παρὰ νὰ θέλῃ νὰ ξεπεράσῃ τὶς θλίψεις τῆς καρδιᾶς καὶ τῆς σαρκός.»

[23]. Βλ. ἀν., σ. 40 : «Οἱ δοκιμασίαι, οἱ πειρασμοί, οἱ πόνοι τῶν ἀσθενειῶν δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα ἐνὸς τιμωροῦ Θεοῦ, ποὺ τέτοιος δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ παιδαγωγικὲς ἐπισκέψεις μυστικῆς καὶ μεγαλειώδους ἀγάπης, ποὺ ἀποτελοῦν καταπληκτικὲς εὐκαιρίες καλλιέργειας, ὠρίμανσης, εὐαισθητοποιήσεως καὶ μετάνοιας καὶ σωτήριαι ἀφορμὲς ἐξαγιασμοῦ.»

[24]. π. Μπρεκ Ι. & Μπρεκ Λ., Ἀπὸ τὴν γέννησιν ὡς τὸν θάνατον, σ. 26 : «Ἡ ἀσκητικὴ παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας, βασιζόμενη στὴν προσωπικὴ ἐμπειρία, θὰ διαβεβαιώνει πάντα ὅτι ὁ Θεὸς μέσα στὴν ἀπειρὴ ἀγάπην καὶ συμπάθειαν Του εἶναι πιο οἰκεῖος σ' ἐμὰς κὶ ἀπὸ τὴν ἰδίαν τὴν καρδιά μας.»

[25]. Γέρων Αἰμιλιανός, Προσμονὴ Θεοῦ, σ. 19 : «Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἀσχολοῦνται μὲ ὅλα αὐτά, γιὰ νὰ δώσουν διέξοδο στὴν ἀνθρώπινη ἀδυναμία μας καὶ ἀκαταστασία, μὲ τὴν ἐλπίδα μήπως κάποτε μᾶς καταλάβῃ ξαφνικὰ ὁ Θεὸς ζῆλος καὶ ἡ καρδιά μας νοιώσῃ ὅτι εἶναι πλασμένη γιὰ κάτι ἄλλο, καὶ ὅχι γι' αὐτὴν τὴν φθορὰ καὶ γι' αὐτὸν τὸν χάρον τῆς ἀγωνίας. Ἀσχολοῦνται μὲ ὅλα αὐτά, μήπως κάποτε τὸ πνεῦμα μας αἰσθανθῇ ὅτι ἐμφυσήθηκε καὶ ἀποδόθηκε σὲ μᾶς διὰ προσωπικῆς ἐνεργείας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅποτε θὰ ζητήσῃ τὸ ὅμοιόν του, τὸ

Ἅγιον Πνεῦμα, καὶ θὰ παύσῃ νὰ συμμείγνυται μὲ ὅ,τι εἶναι ὕλη, μὲ ὅ,τι εἶναι στάχτη, μὲ ὅ,τι εἶναι καταδικασμένο νὰ μὴν ὑπάρξῃ, διότι τὰ πάντα θὰ ἀπολεσθοῦν.»

[26]. Μοναχὸς Μωυσὴς Αἰγιορείτης, Ο ἅγιος πόνος, σ. 39: «Ἡ διακριτικὴ φροντίδα τῆς ὑγείας ἀπὸ τὸν ἱατρὸ τὸν καθιστᾷ κατὰ κάποιο τρόπο ἱερέα τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος, λειτουργὸ καὶ διάκονο κι ἡ ἱατρικὴ καθίσταται ἱερουργία – λειτούργημα. Τιμᾷ ἡ Ἐκκλησία τὸν ἱατρό, τὸν συμβουλευέται, τὸν εὐλογεῖ, τὸν παραδέχεται.»

[27]. Βλ.π., σ. 44: «Μπορεῖ ὅμως νὰ εἶναι ὁ τολμηρὸς διάκονος τοῦ πονεμένου, ὁ γνήσιος καὶ καλοκάγαθος συμπαραστάτης, ὁ συμπορευόμενος Κυρηνάιος, ὁ ὑπομονετικὸς καὶ ταπεινὸς διακονητής, ὁ καλὸς θεραπευτής, ὁ ἱκανὸς ἐνισχυτής. Ἡ ἱατρικὴ προσφορὰ γιὰ τὴ φροντίδα τῆς ὑγείας καὶ τὴ θεραπεία τῆς νόσου θὰ εἶναι πάντα ὑψηλὴ ἀποστολὴ ἀγάπης. Ἕνας εὐσυνείδητος, φιλάνθρωπος καὶ γνήσια θεοφοβούμενος ἱατρὸς καθίσταται ἀπόστολος τῆς ἀγάπης.»

[28]. Βλ. αν., σ. 39 : « Ἡ προσφυγὴ στοὺς ἱατροὺς χρειάζεται διακρίση κι ἀποφυγὴ ἀκρότητων.»

[29]. Οπ.π., σ. 39: « Σέβεται τὴν ἱατρικὴ, ποὺ συμπαρίσταται στοργικὰ στὸν ἀνθρώπινο πόνο κι ἐπευλογεῖ κάθε προσπάθεια τῶν ἱατρῶν γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς ὑγείας, δίχως νὰ περιθωριοποιεῖ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ τὴ βοήθεια τοῦ του γιὰ τὸν κάθε πονεμένο. Ζητῶντας κανεῖς τὴ βοήθεια τῶν ἱατρῶν δὲν ἀρνεῖται αὐτὴ τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ αὐτός τους φωτίζει, οὔτε ποτὲ μειώνει τὴν ἐλπίδα του σὲ Αὐτόν.»

[30]. Βλ. π., σσ. 39-40: «Ἡ ἀσθένεια συνήθως ταπεινώνει τὸν ἄνθρωπο, τὸν κάνει νὰ θυμᾶται τὸν Θεό, νὰ στηρίζει τὴν ἐλπίδα του σὲ Αὐτόν, νὰ προσεύχεται θερμά, νὰ μετανοεῖ. Ἡ Ἐκκλησία μας διδάσκει ἀκράδαντα, νὰ προσευχόμεσθε ἐλπιδοφόρα, νὰ ταπειωνόμεσθε θαρραλέα, νὰ ὑπομένουμε ἐπίμονα.»

[31]. Μητροπολίτης Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς Νικόλαος, Ἀλλήλων Μέλη, Ἐκδόσεις Βιοϊατρικῆς Ἠθικῆς καὶ Δεοντολογίας, Ἀθήνα 2005, σ. 124: «Ἡ Ἐκκλησία δέχεται καὶ τὸν πόνο καὶ τὴν ἀσθένεια καὶ τὴν ἀναπηρία, μέσα στὸ πλαίσιο τῆς πτώσης τοῦ ἀνθρώπου. Ταυτόχρονα σέβεται καὶ τὴν ἱατρικὴ.»

[32]. Μητροπολίτης Μεσογαίας και Λαυρεωτικής Νικόλαος, Αλλήλων Μέλη, σ. 124: «Ἐνῷ ἐπευλογεῖ κάθε ἡθικῶς ἀποδεκτὴ ἱατρικὴ ἀνθρώπινη προσπάθεια γιὰ ἀποκατάσταση τους, τὴν τελικὴ ἔκβαση σὲ καθεμίᾳ περίπτωση τὴν ἐμπιστεύεται στὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ κάθε πρόσωπο ξεχωριστά... Μὲ ἄλλα λόγια, ἂν ἀρρωστήσεις, ζήτησε τὴν βοήθεια τῶν ἱατρῶν καὶ τῶν φαρμάκων, τὴν ἐλπίδα σου ὅμως νὰ τὴν ἔχεις ἐξ ὁλοκλήρου στὸν Θεό.»

Πηγή: pemptousia.gr